UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 792. Hadriani Pap. Annus 21. Constant. Solivs Imp. Annus 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

reſtituitur in Regnum, in collegam aſſumptus ab ipſo: quod ex veteribus monumentis Morales prodidit, cùm ex priuilegio antiquiſsimi monaſterij S. Vincentij Montis fortis iſta refert.

Erâ octingenteſimâ vigeſimanonâ vnctus eſt in Regno magnus Adefonſus decimo octauo Kalendas Octobris Erâ quâ ſuprà. hæc de vnctione. Cæterùm eodem anno, duodecimo Kalend. Auguſti, ipſum reuocatum in Regnum fuiſſe, auctor eſt Iſidorus Pacenſis huius ſæculi non ignobilis ſcriptor. Fuit hic Froilę Regis filius, ob ætatem infirmam prohibitus ne regnaret: vbi verò prouectioris eſt factus ætatis, tum bellicæ virtutis, tum benè inſtitutæ vitæ egregium ſpecimen edidit, adeò vt cum Berta propria coniuge, ſorore Caroli Magni continenter vixiſſe dicatur. De his autem quæ ad Religionis cultum ſpectant, iſta prodimus ex Tudenſi, qui ait: *Multis virtutibus emicuit, ſolium ſuum forti & pulchro opere Oueti firmauit. Saluatoris noſtri ibidem firmauit templum, aulam ſanctæ Mariæ iuxta ipſum templum: ædificauit quoq; baſilicam S. Thyrſi Martyris, pulchro ædificio fieri fecit, omnesq; iſtas Domini domus cum arcubus lapideis atq; columnis marmoreis auro, argentoq; ornauit, palatium regale Oueti fecit & picturis varijs decorauit, omnem Gothorum ordinem ſicut in Toleto fuerat, tam in Eccleſia quàm in palatio ordinauit.*

X. *Cùm eſſet homo caſtus & Catholicus, Arcam quam Pelagius Rex à Toleto detulerat in Aſturias, diuerſorum Sanctorum reliquijs plenam, Ouetum detulit. Aedificauit etiam altare meridianum in vltima parte S. Saluatoris, vnde aſcenſum fecit per gradus ad altare S. Michaelis Archangeli, vbi tranſtulit ſanctiſsimam Arcam cum multis alijs Sanctorum reliquijs propter loci tuitionem & ſecuritatem. Hoc factum vides ad firmitatem & ſecuritatem regni ſui & ſalutem totius populi Chriſtiani. Concurrerunt ad pia Sanctorum ſuffragia ex multis partibus fideles, vota cum deuotione ferentes, & auctoritate Apoſtolica tertiæ partis ſuæ pœnitentiæ indulgentiam conſequentes. Ea quidem Arca gentili errore comitante, tempore Mahometi Pſeudoprophetæ ab Hieroſolymis nauigio Hiſpalim eſt delata: deinde per annos ſeptuaginta nouem Toleti permanſit. rurſum cùm à Mauris Toletum opprimeretur, Arcam Dei Pelagius rapuit, & per abdita loca ad Aſturias duxit, quam Rex Alfonſus (vt dictum eſt) in Eccleſia Ouetenſi honorificè cum multis Sanctorum reliquijs collocauit. Iulianus quoque quondam Archiepiſcopus Toletanus, qui à nefario Vitiza Rege ab Archiepiſcopatu fuit expulſus, cum prædicta Arca venit, & Oueti quieſcit.*

XI. *Decoratur etiam dicta Ouetenſis Eccleſia Angelici miraculi nouitate. Dum enim quadam die Rex Alfonſus haberet caſu coram ſe pondus auri ſplendidiſsimi, & quoſdam lapides pretioſos, cogitare cœpit intra ſe, quomodo ad opus diuini altaris inde Crux fieri poſſet, ita ſanctâ deuotione Regis exiſtente. Cùm poſt auditam Miſſam à templo Saluatoris regale palatium peteret, obuiam habuit duos Angelos in figuram peregrinorum, qui ſe artifices eſſe dixerunt. Rex autem Alfonſus illicò tradidit eis aurum & lapides, & iuſsit illis dari domum, in qua poſſent ſine impedimento hominis operari. Sed Rex dum pranderet ad ſe reuerſus, quibus perſona dederit aurum inquirit, & ſtatim vnum poſt alium Legatum miſit, vt viderent quid ignoti artifices agerent. Iam miniſtri domui ſaciſce accedebant, cùm ſubitò tanta lux intra domum reſplenduit, vt non poſſent eam oculi humani aſpicere præ nimia claritate. Et cùm nuntiatum Regi fuiſſet, citò accurrit ad domum, & Crucem ſolam ſine aurificibus reperit, atq; totam domum ſicut ſole irradiatam. Rex autem accipiens benedictam Crucem, conuocato omni clero, cum laudibus & hymnis Deo gratias agens, eandem ſuper altare S. Saluatoris reuerenter poſuit.* hæc ex ſcripto codice Tudenſis nomine: quę etiam ab alijs qui nobili ſtylo proſecuti ſunt res Hiſpanorum narrantur[a].

[a] Moral. lib. 13. c. 38.

Cæterùm Crucem ipſam factam eſſe antequàm reſtitueretur in Regnum, quæ in ea legitur inſcriptio, docet. Eſt enim ipſa ſancta Crux quaquauerſum inſcriptionibus conſignata in hunc modum. in cornu ſuperiori habet iſta:

SVSCEPTVM PLACIDE MANEBIT HOC IN HONORE DEI
OFFERT ADELFONSVS HVMILIS SERVVS CHRISTI

In cornu verò ſiniſtro ac dextro hæc quæ ſequuntur:

QVISQVIS AVFERRE PRAESVMPSERIT MIHI
FVLMINE DIVINO INTEREAT IPSE.
NI LIBENS VOLVNTAS DEDERIT MEA
HOC OPVS PERFECTVM EST ERA DCCCXXVI.

In ſtipite autem deorſum in hunc modum:

HOC SIGNO VINCITVR INIMICVS.
HOC SIGNO TVETVR PIVS.

IESV CHRISTI
Annus 792.

HADRIANI PAP. Annus 21. CONSTANT. SOLIVS IMP. Annus 3.

I. SYNODVS RATISPONENSIS.

ANNVS ſequens numeratus ſeptingenteſimus nonageſimus ſecundus decimaquintâ Indictione notatur, quo celebratum eſt Cõcilium Reganesburgi ſiue Ratiſponæ, vbi damnatus eſt Felix Vrgelitanus Epiſcopus, quem ſic damnatum Angelbertus Abbas Romam perduxit ad Hadrianum Pontificem, vbi confeſsione rectę fidei factâ, hæreſim damnauit. hæc Annales Francorum, & apud Reginonem & alios. in ijs autem qui ſub Ludouico Caroli filio ſcripti ſunt, iſta paulò latiùs explicantur verbis his: *Vrgelis eſt ciuitas in Pyrenæi montis iugo ſita, cuius Epiſcopus nomine Felix, natione Hiſpanus, ab Elipando Toleti Epiſcopo per litteras conſultus, quid de humanitate Saluatoris Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti ſentire deberet, vtrù ſecundùm id quod homo eſt, proprius, an adoptiuus filius credendus eſſet, ac dicendus: valdè incautè atque inconſideratè, & contra antiquam Eccleſiæ Catholicæ doctrinam adoptiuum non ſolum pronuntiauit, ſed etiam ſcriptis ad memoratum Epiſcopum libris, pertinaciſsimè prauitatem opinionis ſuæ defendere curauit. Huius rei cauſâ ductus ad palatium Regis,* Caroli ſcilicet, *qui tunc apud Reginum Baioariæ ciuitatem, in qua & hyemauerat, reſidebat. Vbi congregato Epiſcoporum Concilio auditus eſt, & errâſſe conuictus ad præſentiam Hadriani Pontificis Romam miſſus: vbi etiam coram ipſo in baſilica ſancti Petri Apoſtoli hæreſim confeſſus eſt, atque abdicauit: quo facto, ad ciuitatem ſuam reuerſus eſt.* hæc ibi.

FELIX ROMÆ DETESTATVR HÆRESIM

II. Sed expreſsius atq; fidelius hæc habentur apud Ionam Aurelianenſem Epiſcopum, qui ſub eodem filio Caroli Magni Ludouico & eius filio Carolo Caluo claruit, atque ſcripſit aduerſus Claudium Epiſcopum Taurinenſem, vbi ipſius primi libri exordio de Felice dicturus, ſic incipit: *Diſertiſsimos viros & eloquentiſsimos atq; Catholicæ & Apoſtolicæ Fidei inuictiſsimos defenſores Hiſpaniam protuliſſe, manifeſtum eſt, quorum imitanda exempla & documenta ſequenda quia in promptu habentur, & Eccleſia amplectuntur, ab eis, Chriſto fauente, non ab re ſancta ſalubriter inſtruitur & fouetur Eccleſia. Sed quoniam ſæpiſsimè & hæreſiarchas ſimplicitatem Catholicæ Fidei peruerſis dogmatibus commaculare conantes, & multifarijs ſuperſtitionibus auctoritati ſanctæ Dei Eccleſiæ contrarantes creauit, & hactenus creare non ceſſat, cunctis valdè fidelibus dolendum eſt. Vt igitur cæteros omittam: emerſit ex eadem Hiſpania tempore ſanctæ memoriæ Caroli piiſsimi atque inuictiſsimi Auguſti quidam Felix nomine, actu infelix, Vrgelitanenſis ciuitatis Epiſcopus, qui iuncto ſibi ſcelerato errori* Elipando Toletanæ vrbis Epiſcopo, ſecundùm humanitatem non eſſe proprium Filium Dei, ſed adoptiuum prædicare auſus eſt. & hac virulentâ doctrinâ vtrerque Hiſpaniam magna ex parte infecit.*

* Elipãdo

III. FELIX ET ELIPANDVS PSEVDOAPOSTOLI.

Deinde Apoſtolorum Chriſti actus imitari videri volentes, cùm ipſi non Apoſtoli Chriſti, ſed præcones eſſent hoſtis antiqui, vnuſquiſque ſeparatim in diuerſas prouincias eadem inſanâ ſuâ doctrinâ imbuendas appetiuere, Elipandus ſcilicet Aſturias & Gallæciã, cuius diſcipulos apud Aſtures me aliquando vidiſſe memini, quos & Catholicorum virorum regionis illius, qui eorum veſana doctrinæ ſecundùm ſanam doctrinam rationabiliter renitebantur, relatu perſpicacitateq; mea probatus ſecundùm eorum actum & habitum, certiſsimos Antichriſtos eſſe liquidò deprehendi, manifeſtum cernens in illis illud beati Ambroſij complere: Habitus mentis in corporis ſtatu cernitur. & illud cuiuſdam: Frons hominis propriæ mentis depromit affectum. Qualis vultus erit, talia corda gerit.

Quibus verissimè & apertissimè cognitis, quia iam secundum Apostolicum praeceptum ter, vt ab eadem sua erronea praedicatiõe desisterent, admoniti fuerant, tamen in eodem errore permanebant, vt haereticos deuitaui.

Porrò idem Felix cùm multis apud Septimaniã eundem haustum pestiferum propinârit; eum tamen Galliae, Germaniaeq; (quantum in illo fuit) propinare voluit. Sed diuinâ gratiâ adminiculante, nullum apud Galliam, Germaniamq; eius error locum inuenire quiuit: quoniam non solùm apud Germaniam studium litterarum & amor sanctarum Scripturarum, verùm etiam apud eandem Galliam (quae sola, teste Hieronymo, monstra non habuit, sed viris semper fortibus & eloquentissimis abundauit) eiusdem memorabilis viri solertissimo studio & feruentissimo desiderio actum est, vt Domino opem ferente, in sibi commissae Ecclesiae filijs & liberalium artium apprimè disciplina & diuinarum Scripturarum perfectè polleret intelligentia. Quibus milites Christi vtpotè inuictissimis armis muniti, eius vesanam doctrinam propulsauerunt. Eiusdem namq; Principis iussu in vnum coacti, adhibitâ etiam sanctae Romanae Ecclesiae auctoritate, eundem Felicem damnauerunt, imò cum auctore sui erroris Nestorio, quem imitatus est, perpetuo anathemati mancipauerunt. hactenus de his Ionas. sed vnde emerserit erroris istius occasio, dicturi sumus, cùm de Cõcilio Francofordiensi, vbi iterum Felix damnatus est, erit agendum.

IV. Quod autem de Angilberto, siue Engelberto mentio facta est, quod perduxerit Felicem Vrgelitanum haereticum ad Hadrianum Romanum Pontificem: fuit ipse gener Caroli Magni, vitae benè institutae meritis clarus, Abbas posteà monasterij sancti Ricarij in Centulo, quod ipse egregio opere struxit. de quo eius filius Nithardus[a] haec obiter, dum agit de translatione corporis eius: *Eâdem quoque, inquit, die, Angilbertus vir memorabilis Centulo translatus, & anno post decessum eius vigesimo octauo, corpore absq; aromatibus indissoluto, repertus est. Fuit hic ortus, eo tempore, haud ignotae familiae. Madhelgaudus autem, Richardus & hic ex vna progenie fuêre, & apud Carolum merito magni habebantur. Qui ex eiusdem magni Regis filia nomine Berhta Harnidum fratrem meum & me Nithardum genuit. Centulo opus mirificum in honorem omnipotentis Dei, sanctiq; Ricarij construxit. Familiam sibi commissam mirificè rexit. Hinc vitâ cum omni felicitate defunctâ, Centulo in pace quieuit* anno octingentesimo decimo quinto. Meminit eiusdem Angilberti Albinus Flaccus in epistola nuncupatoria ad Carolum Magnum quae est praefatio ad vitam S. Ricarij quam scripsit[b].

[a] Nithard. hist. lib. 4.

[b] Extat apud Sur. die 26. April. tom. 2

IESV CHRISTI
Annus 793.

HADRIANI PAP.	CONSTANT. SOLIVS IMP.
Annus 22.	Annus 4.

I. SEQVITVR annus Redemptoris septingentesimus nonagesimus tertius Indictionis primae, idemque tertius incipit Alfonsi siue Adefonsi cognomento Casti regnantis iterum in Gallaecia, Erâ nimirùm octingentesimâ trigesimaprimâ: *quâ idem Rex religiosissimus zelo exaestuans diuinae legis, cùm indignè animo ferret prostitui tributi nomine pudicitiam nobilium virginum Hispanarum, vindex exurgens, licèt longè imparibus viribus aduersus Mauros collegit exercitum, in eosq; irruens apud Asturias, ad septuaginta millia ex eis occidit, vnà cũ Duce ipsorum Mugait.* haec Tudensis, qui & subijcit alia multa praelia cum Sarracenis habita dum vixit, in quibus semper victor extitit. Caeterùm tantam hanc partam victoriã plurima consecuta sunt bona, atque in primis quòd seruitutis pressa iugo colla fidelium, Maurorum dirâ tyrannide se coeperunt erigere, ipsiq; animos sumere, & de perfecta consequenda libertate spem haud vanam concipere: contra verò fuerit audacia Maurorum cohibita atque retusa, redditique ipsi timore segnes. Accessit ad haec, vt ex his Alfonsi nomine reddito celebri, ipsum Carolus Magnus amicum habere voluerit, sicq; initâ inter eos amicitiâ se inuicem legationibus frequentârint, quod aestimationi ipsius plurimum attulit virium.

ADEFONSVS CASTVS VINCIT SARRACENOS

Caeterùm ipse Rex Alfonsus gratias acturus Deo, cui tantae victoriae munus ferret acceptum: in honorem Saluatoris humani generis eam quam diximus Ouetensem Ecclesiã, vbi fixerat Regni sedem, in qua duabus lapideis tabulis incisum suae pietatis reliquit egregium monumentum; licèt (vt ferebant tempora illa) rude, sed fide nitens, quod sic se habet[c]:

QVICVNQVE CERNIS HOC TEMPLVM DEI HONORE DIGNVM NOSCITO HIC ANTE ISTVM FVISSE ALTERVM HOC EODEM ORDINE SITVM QVOD PRINCEPS CONDIDIT SALVATORI DOMINO SVPPLEX PER OMNIA FROILA DVODECIM APOSTOLIS DEDICANS BISSENA ALTARIA. PRO QVO AD DOMINVM SIT VESTRA ORATIO CVNCTORVM PIA.

PRAETERITVM HIC ANTEA AEDIFICIVM FVIT PARTIM A GENTILIBVS DIRVTVM SORDIBVSQVE CONTAMINATVM. QVOD DENVO A FAMVLO DEI ADEFONSO COGNOSCITVR ESSE FVNDATVM ET OMNE IN MELIVS RENOVATVM.

SIT MERCES ILLI PRO TALI CHRISTE LABORE ET LAVS HIC IVGIS SIT SINE FINE TIBI.

In altera autem tabula ista quae sequuntur, habentur: quae est pia ipsius obtestatio ad Dei ministros illic positos, vt pro ipso orent.

QVISQVIS HIC POSITVS DEGIS IVRE SACERDOS PER CHRISTVM TE OBTESTOR SIS MEI ADEFONSI MEMOR QVATENVS SAEPE AVT SALTEM VNA DIE PER SINGVLAS HEBDOMADAS SEMPER CHRISTO PRO ME OFFERAS SACRIFICIVM VT IPSE TIBI SIT PERENNE AVXILIVM. QVOD SI FORTE NEGLEXERIS ISTA VIVENS SACERDOTIVM AMITTAS.

TVA SVNT DOMINE OMNIA QVAE TV INSPIRASTI VEL CONFERRE NOBIS DIGNATVS ES. TIBI DOMINE TIBI TVA OFFERIMVS HVIVS PERFECTAM FABRICAM TEMPLI.

EXIGVVS SERVVS TVVS ADEFONSVS EXIGVVM TIBI DEDICO MVNERIS VOTVM. ET QVOD DE MANV TVA ACCEPIMVS IN TEMPLO TVO DANTES GRATANTER OFFERIMVS.

Hactenùs Alfonsi Casti casta monumenta digna Deo, qui non verba, sed animi pensat affectum.

III. Quod ad res Francorum pertinet, hoc ipso anno Sarraceni pyraticam exercentes, improuiso agmine irrumpentes prouinciam Narbonensem, graue damnum Septimaniae & Gothiae ita tunc nominatis illis prouincijs intulere. haec habent veteres Annales Francorum. Qua clade acceptâ Carolus monitus ita cuncta disposuit [illegible] littoribus Mediterranei maris per subiectas [illegible] prouincias, adeò vt à Sarracenorum incursibus easdem tutas reddiderit. nam Eginhardus in vita ipsius haec habet: *Per omnes portus & ostia fluminum, quà naues recipi posse debantur, stationibus, & excubijs dispositis, ne qua hostis exire posset, tali munitione prohibuit. Fecit idem à parte meridiana in littore prouinciae Narbonensis ac Septimaniae, toto etiam Italiae littore vsque Romam contra Mauros nuper pyraticam exercere aggressos; ac per hoc nullo graui damno vel à Mauris Italia, vel Gallia atq; Germania à Northmannis diebus suis affecta est.* haec ipse.

Verùm cum alijs quàm cum pyratis Sarracenis [illegible] ctam esse, docet inscriptio propè Arelatem [illegible] Crucis in monasterio Montis maioris super [illegible] portam in marmore longissimo ita scripta.

Nouerint vniuersi, quod cùm serenissimus Princeps Carolus Magnus Francorum Rex ciuitatem Arelatum, quae à [illegible] detinebatur, obsedisset, & ipsam vi armorum [illegible] ni in eadem existentes pro maiori parte [illegible] Montis maioris, & ibidem se retraxissent, & [illegible] sent: & idem Rex ibidem cum exercitu suo [illegible] landis, & ipsos debellando triumphum de ipsis [illegible] pso gratias Deo agendo, in signum huiusmodi victoriae [illegible] Ecclesiam in honorem sanctae Crucis dedicari fecit, & [illegible] nasterium in honorem S. Petri Apostolorum principis [illegible] quod ab ipsis infidelibus penitus destructum fuerat, & [illegible]